

บทที่ 3

ความรู้เกี่ยวกับสถานีอ่างขาง

3.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานีอ่างขาง

3.1.1 ประวัติความเป็นมา

สืบเนื่องจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรที่หมู่บ้านผักไผ่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และเสด็จผ่านบริเวณคอยอ่างขาง ทรงทอดพระเนตรเห็นชาวเขาส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวทำการปลูกฝิ่นแต่ยังยากจน อีกทั้งเป็นการทำลายทรัพยากรป่าไม้ต้นน้ำลำธารที่เป็นแหล่งสำคัญต่อระบบนิเวศน์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนอื่นของประเทศได้ และทรงมีพระราชดำริว่าพื้นที่บริเวณนี้มีภูมิอากาศหนาวเย็น และมีสภาพพื้นที่ไม่ลาดชันนัก และชาวเขามีเงินรายได้จากฝิ่นเท่ากับที่ได้จากการปลูกท้อพื้นเมือง และทรงทราบว่าสถานีทดลองไม้ผลเมืองหนาวของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทดลองวิธีติดตากิ่งท้อฝรั่งกับท้อพื้นเมืองได้ จึงโปรดเกล้าฯ ตั้งโครงการหลวงขึ้นเป็นโครงการส่วนพระองค์ เมื่อ พ.ศ. 2512 โดยทรงแต่งตั้งให้ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการหลวง จากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน 1,500.00 บาท เพื่อซื้อที่ดินจากชาวเขาในบริเวณคอยอ่างขางส่วนหนึ่ง เพื่อจัดตั้งเป็นสถานีวิจัยแห่งแรกของโครงการหลวง พระราชทานนามว่า “สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง” ใช้วิจัยและทดลองปลูกพืชเมืองหนาวชนิดต่างๆ เช่น ไม้ผล ผัก ไม้ดอก เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรชาวเขาในการนำพืชเหล่านี้มาเพาะปลูกเป็นอาชีพแทนการปลูกฝิ่น

3.1.2 สถานที่ตั้ง และประชากร

สถานีอ่างขางตั้งอยู่ในหมู่บ้านคุ้มหมู่ที่ 5 ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ บนคอยอ่างขาง เทือกเขาตะนาวศรี ตั้งอยู่ประมาณเส้นรุ้งที่ 190 15' – 190 57' เหนือ และเส้นแวงที่ 990 01'– 990 03' ตะวันออก มีพื้นที่ครอบคลุม 26.525 ตารางกิโลเมตร หรือ 16,577 ไร่ มีพื้นที่ใช้ทำงานวิจัยประมาณ 1,800 ไร่ เพื่อทดลองปลูกไม้เมืองหนาว สำหรับประชากรที่อาศัยอยู่รอบสถานีอ่างขางเป็นหมู่บ้านชาวเขา รวม 6 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหลวง บ้านคุ้ม บ้านนอแล บ้านปางม้า บ้านป่าคา และ บ้านขอบด้ง มีชาวเขา 4 เผ่า ประกอบด้วย ไทยใหญ่ มูเซอ ปะหล่อง และ จีนฮ่อ

3.1.3 ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพภูมิประเทศของสถานีอ่างขาง ตั้งอยู่บนเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นเทือกเขาหินปูน กั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์หรือพม่า ที่ทอดยาวขนานกันตามแนวทิศเหนือทิศใต้ มีลักษณะรูปร่างเป็นหุบเขาล้อมรอบสถานีอ่างขาง มีขนาดความยาวประมาณ 8 กิโลเมตร ความกว้างประมาณ 3 กิโลเมตร สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,400 เมตร และยอดเขาที่สูงที่สุดของดอยอ่างขาง มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,920 เมตร

สภาพภูมิอากาศของสถานีอ่างขาง มีสภาพอากาศเย็นตลอดทั้งปี อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 16.9 องศาเซลเซียส แต่ในฤดูหนาวเดือนธันวาคม ถึง มกราคม อากาศหนาวถึงหนาวจัดมีอุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็งทำให้เกิดน้ำค้างแข็งบนยอดหญ้าบริเวณแปลงไม้ผลเมืองหนาวในสถานีอ่างขาง

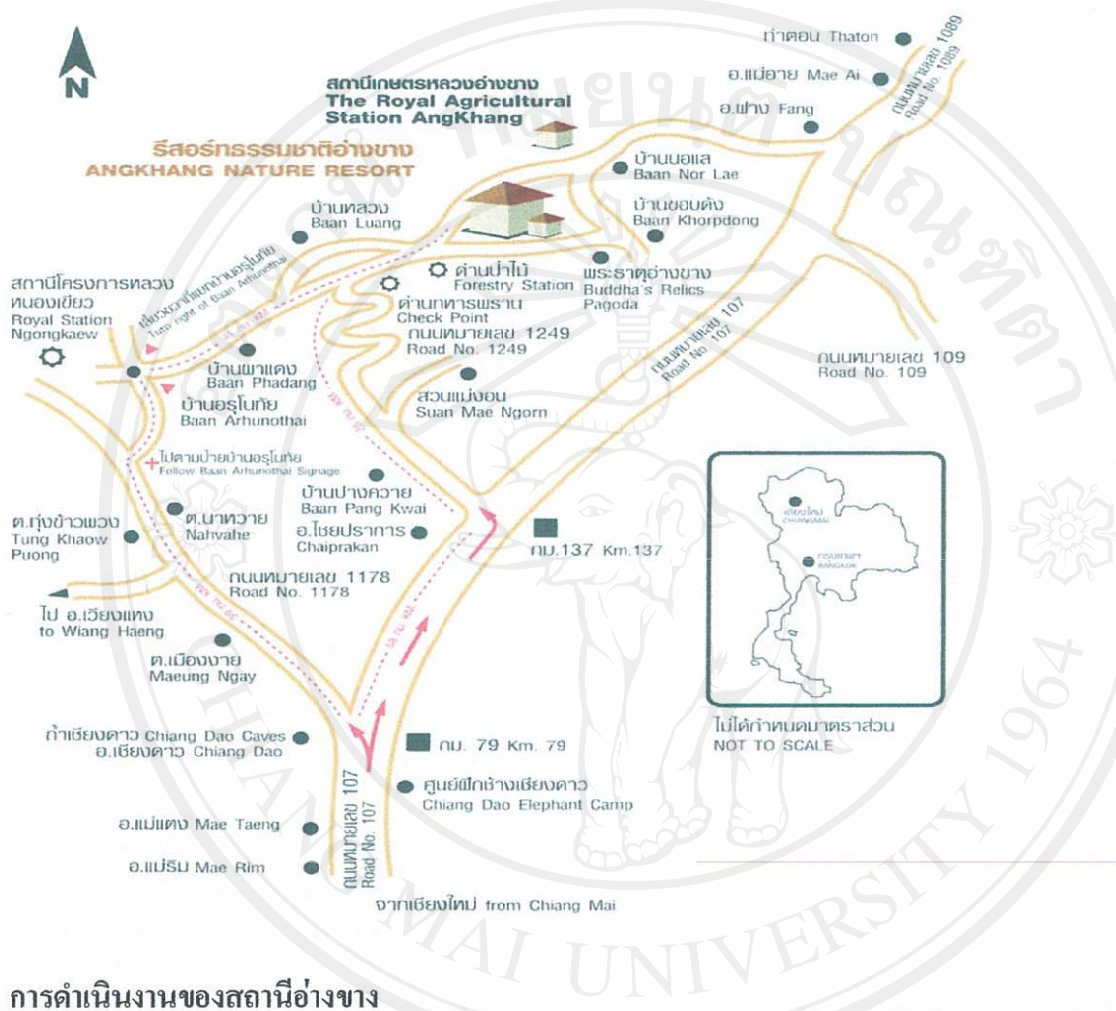
3.1.4 เส้นทางคมนาคม

การเดินทางของนักท่องเที่ยวไปยังสถานีอ่างขางที่เดินทางออกจากจังหวัดเชียงใหม่มีเส้นทาง 2 เส้นทาง ดังต่อไปนี้

1) ถนนเชียงใหม่ – ฝาง ทางหลวงหมายเลข 107 หลักกิโลเมตรที่ 137 เลี้ยวซ้ายไปตามถนนทางหลวงหมายเลข 1249 ถนนบ้านยาง – อ่างขาง ระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 162 กิโลเมตร

2) ถนนเชียงใหม่ - ฝาง ทางหลวงหมายเลข 107 ถึงหลักกิโลเมตรที่ 79 เลี้ยวซ้ายไปทางถนนเวียงแหง - อ่างขาง ทางหลวงหมายเลข 1178 ระยะทางประมาณ 85 กิโลเมตร ซึ่งผ่านหมู่บ้านอรุโณทัยก่อนเดินทางถึงสถานีอ่างขาง รวมระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 164 กิโลเมตร

รูปที่ 3.1 แผนที่แสดงเส้นทางเดินทางไปสถานีอ่างขาง

3.2 การดำเนินงานของสถานีอ่างขาง

ตามที่สถานีอ่างขาง ตั้งขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานีวิจัยและทดลองปลูกพืชเมืองหนาวชนิดต่างๆ ของโครงการวิจัย และนำผลการวิจัยไปส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรชาวเขาที่เข้าร่วมโครงการปลูกพืชเมืองหนาวเพื่อทดแทนการปลูกฝิ่น นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ฝึกอบรมเผยแพร่ผลงานต่างๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่โครงการหลวง เกษตรกร และผู้ที่ให้ความสนใจเข้ามาดูงาน ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

3.2.1 งานวิจัย ทดลองและสาธิต

สถานีอ่างขาง เป็นสถานีวิจัยศึกษาทดลองปลูกพืชเมืองหนาวที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีการวิจัยทดลองปลูกพืชเมืองหนาวหลายชนิด โดยเฉพาะไม้ผลเมืองหนาว เช่น พืช สาลี่ พลับ พลัม บัวยอ อโวคาโด สตรอเบอร์รี่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังดำเนินการวิจัยปลูกและ

ทดสอบพันธุ์พืชชนิดอื่น ประเภทไม้ตัดดอก เช่น กุหลาบ เบญจมาศ เป็นต้น ประเภทไม้โตเร็วที่ปลูกเพื่อทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย เช่น กระจินดอย เมเปิ้ลหอม จันทร์ทอง เพาโลว์เนีย เป็นต้น ตลอดจนการปลูกพืชสมุนไพร และพืชไร่

3.2.2 งานเผยแพร่และฝึกอบรม

สถานีอ่างขาง เป็นแหล่งวิชาการในการปลูกพืชบนพื้นที่สูงที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งในแต่ละปีจะมีผู้เข้าไปใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกรของโครงการหลวง รวมทั้งผู้สนใจจากองค์กรหรือสถาบันต่างๆ ภายในและภายนอกประเทศเข้ามาเยี่ยมชมดูงานเป็นจำนวนมาก มูลนิธิโครงการหลวงจึงได้สร้างอาคารฝึกอบรมสำหรับการเกษตรบนพื้นที่สูงขึ้นภายในสถานีอ่างขาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออบรมและเผยแพร่งานของโครงการหลวงในด้านต่างๆ ให้แก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ของโครงการหลวง รวมถึงส่วนราชการ และเอกชนผู้สนใจ

3.2.3 งานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรกร

สถานีอ่างขางได้ดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้เกษตรกรชาวเขาที่อาศัยอยู่บริเวณรอบสถานีอ่างขาง เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ การวางแผนการใช้ที่ดิน การส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ตัดดอก พืชผัก ชาจีน สตรอเบอร์รี่ ปศุสัตว์ พืชไร่ ตลอดจนส่งเสริมการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูป่าต้นน้ำ นอกจากนี้ได้ดำเนินงานส่งเสริมสหกรณ์ โครงการเสริมสร้างให้ชาวบ้านร่วมกันทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน เช่น การกำจัดขยะ การอนุรักษ์การแต่งกาย การรักษาสัตว์แวดล้อม รวมทั้งจัดเตรียมหมู่บ้านเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

3.2.4 งานบริการของสถานีอ่างขาง

งานบริการของสถานีอ่างขาง จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักวิจัย อาจารย์ นักศึกษา ที่เดินทางมาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานในกิจกรรมต่างๆ ของสถานีอ่างขาง ตลอดจนนักท่องเที่ยวทั่วไปทั้งที่เดินทางมาเยี่ยมชม และพักค้างคืนภายในสถานีอ่างขาง ซึ่งแยกเป็นแต่ละแผนกงานต่างๆ ดังนี้ คือ

1) สโมสรอ่างขาง จัดสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 เพื่อใช้เป็นสถานที่รับรองคณะผู้มาเยือน โดยมีลักษณะตัวอาคารเป็นเรือนไม้ประยุกต์มาจากสถาปัตยกรรมทางภาคเหนือ ภายในจัดเป็นที่สำหรับรับประทานอาหาร และพักผ่อน ซึ่งสโมสรอ่างขางมีบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยเปิดให้บริการทุกวันตั้งแต่เวลา 07.30 ถึง 22.00 น. นอกจากนี้ยังมีบริการรับจัดทำอาหารให้แก่คณะผู้อบรม รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นหมู่คณะ

2) แผนกบ้านพักและศูนย์ฝึกอบรม มีหน้าที่ดูแลอำนวยความสะดวกที่พักรักษา

คณะนักวิจัย คณะอาจารย์ เจ้าหน้าที่โครงการหลวง รวมทั้งให้บริการห้องพักแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักค้างคืนเพื่อสัมผัสสภาพอากาศหนาวเย็นและเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวภายในสถานีอ่างขาง รวมทั้งรับผิดชอบในการจัดศูนย์ฝึกอบรมเพื่อให้การฝึกอบรมและเผยแพร่งานของโครงการหลวงในด้านต่างๆ ให้แก่ส่วนราชการ องค์กรและสถาบันที่ประสงค์จะจัดการประชุมและสัมมนาเชิงวิชาการ

3) แผนกจำหน่ายผลผลิต ตั้งอยู่ภายในเรือนไม้ดอก ซึ่งจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ เช่น ผลไม้ พืชผัก ไม้ดอก ผลิตภัณฑ์แปรรูป และผลิตภัณฑ์ดอกไม้แห้ง ซึ่งดำเนินการโดยโครงการหลวงที่ผลิตภายใต้เครื่องหมายการค้าดอยคำ นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสิ่งทอ เครื่องเงิน และเครื่องจักรสาน จากกลุ่มเกษตรกรของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอินว้เป็นของที่ระลึก

4) แผนกจำหน่ายบัตรผ่านประตู การเดินทางเข้าเยี่ยมชมภายในสถานีอ่างขางของนักท่องเที่ยว ได้กำหนดอัตราค่าเข้าชมคนละ 30 บาท และรถพร้อมคนขับคันละ 50 บาท ซึ่งเงินรายได้ส่วนนี้จะนำไปพัฒนาปรับปรุงงานต่างๆ ภายในสถานีอ่างขาง

5) แผนกบริการทางเดินเท้า เป็นงานที่ให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสกับอากาศหนาวเย็นของดอยอ่างขาง สถานที่ทางเดินเท้าเป็นบริเวณป่าสนสองข้างทาง ก่อนเดินทางถึงสถานีอ่างขาง ประมาณ 2 กิโลเมตร เปิดให้บริการในระหว่างเดือนตุลาคมถึงเมษายน คิดค่าบริการคนละ 20 บาท สำหรับนักท่องเที่ยวที่นำเดินเท้ามาเอง ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เตรียมมา สถานีอ่างขางได้จัดเตรียมเดินเท้าและอุปกรณ์เครื่องนอนไว้ให้เช่า

3.3 สถานที่ท่องเที่ยวภายในสถานีอ่างขาง

จากการที่สถานีอ่างขางสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ได้ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศตั้งอยู่บนดอยสูงมีทัศนียภาพอันงดงาม และภูมิอากาศที่เย็นสบายตลอดทั้งปีซึ่งเหมาะแก่การท่องเที่ยวและพักผ่อน โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวในช่วงฤดูหนาว ทั้งที่สถานีอ่างขางสามารถเดินทางไปเที่ยวได้ตลอดทั้งปีและทำให้สัมผัสบรรยากาศที่แตกต่างกัน ดังนี้

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเริ่มเข้าสู่ฤดูร้อน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการบรรยากาศความเงียบสงบและเป็นส่วนตัว เป็นช่วงที่ต้นแพโลว์เนียกำลังออกดอกสีม่วงอมขาวบานสะพรั่งเต็มต้น ซึ่งมีความสวยงามคล้ายดอกนางพญาเสือโคร่ง และไม้ผลเมืองหนาวกำลังให้ผลผลิต คือ พืช และ พลับ

สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบเที่ยวป่าในฤดูฝน ช่วงปลายเดือนพฤษภาคมถึงกันยายน จะได้สัมผัสกับความเขียวขจีและความชุ่มชื้นของป่าไม้สามารถสัมผัสสายหมอกในฤดูฝนที่ให้ความรู้สึก

แตกต่างจากสายหมอกยามเช้าในฤดูหนาว และไม้ผลเมืองหนาวที่ให้ผลผลิต คือ สาลี่ พลับ

สำหรับเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน อยู่ระหว่างปลายฝนต้นหนาว อากาศกำลังเย็นสบาย ต้นเมเปิลและป่าไม้เขตที่สูงใบเริ่มเปลี่ยนเป็นสีแดงทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกรู้ว่าได้สัมผัสกับบรรยากาศของต่างประเทศที่กำลังเข้าสู่ฤดูหนาว และไม้ผลเมืองหนาวที่ออกผลผลิตในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ คือ กีวีฟรุต และ สตรอเบอรี่

สำหรับเดือนธันวาคม ถึงมกราคม เป็นช่วงฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็นมากมีอุณหภูมิเกือบถึงจุดเยือกแข็งทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นน้ำแข็งหรือแม่คะนึ่งที่เกิดบนยอดหญ้า และต้นนางพญาเสือโคร่งหรือซากุระดอย บริเวณเนินเขาด้านหลังของสำนักงานและบริเวณรอบๆ สถานี อ่างช้างกำลังออกดอกสีชมพูสวยงาม

สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวภายในสถานีอ่างช้างที่น่าสนใจมีอยู่ด้วยกันหลายแห่งที่สำคัญๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 สวนสมเด็จพระเจ้า

เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินค้อยอ่างช้าง และหลังจากเสร็จพระราชภารกิจแล้วทั้งสองพระองค์ทรงเสด็จประทับพักผ่อนพระอิริยาบถในสวนแห่งนี้ ซึ่งต่อมาตั้งชื่อว่า “สวนสมเด็จพระเจ้า” เป็นสวนหินที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและภายในสวนเป็นที่รวบรวมพันธุ์ไม้ดอกประเภทพุ่มประดับ ดอกปีบปี และดอกไม้เมืองหนาวชนิดต่างๆ ที่ทนกับสภาพอากาศแล้งได้ดี

3.3.2 สวนแปดสิบ

สวนแปดสิบตั้งขึ้นคราวที่องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง คือ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ทรงมีอายุครบ 80 ชันษา มีพื้นที่สวนประมาณ 4.95 ไร่ เป็นการจัดสวนโดยใช้พรรณไม้เมืองหนาว ประกอบด้วย ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้ดอกไม้ประดับ เช่น กะหล่ำประดับ คენัวประดับ แพนซีไวโอล่า เดลฟีเนียม แมก โนเลีย คาเมลเลีย เมเปิ้ล ต้นซากุระ และสับปะรดสี

3.3.3 สวนคำค้อย

สวนคำค้อยเป็นสวนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นที่รวบรวมพันธุ์ไม้ตระกูล โรโคเดนดรอน และอาซาเลีย ซึ่งเป็นสายพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ ทั้งนี้พันธุ์ไม้ที่ปลูกยังอยู่ในระหว่างการทดลองปลูกเพื่อศึกษาการเจริญเติบโตในบริเวณพื้นที่ค้อยอ่างช้าง ลักษณะการจัดสวนเป็นแบบผสมและมีการจัดเปลี่ยนไม้ดอกไม้ประดับตามฤดูกาล มีพื้นที่สวนประมาณ 1.5 ไร่

3.3.4 สวนหอม

สวนหอมเป็นสถานที่รวบรวมพรรณไม้ที่มีกลิ่นจากส่วนต่างๆ ของพืช เช่น ใบหรือดอก ที่มีกลิ่นหอม และพืชบางชนิดสามารถรับประทานได้ มีทั้งประเภทไม้ยืนต้น เช่น ต้นหอมหมื่นลี้ มะโสมเนียบ มิชิเลีย เป็นต้น ประเภทไม้เลื้อย เช่น มะลิเลื้อย วิสทิเรีย เป็นต้น และยังมีพืชสมุนไพร เช่น ลาเวนเดอร์ เจอราเนียม เฟลาโกเนียม มีพื้นที่สวนประมาณ 2 งาน

3.3.5 โรงเรือนรวบรวมพันธุ์พืชผัก

โรงเรือนรวบรวมพันธุ์พืชผักเมืองหนาวชนิดต่างๆ ที่ปลูกภายในสถานี่อย่างขาง เพื่อแสดงให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม ได้แก่ ผักตระกูลต่างๆ เช่น กะหล่ำ แดง มะเขือ แครอท ถั่ว และบริเวณด้านหลังโรงเรือนมีการจัดแสดงวิธีการปลูกพืชระบบไฮโดรโปนิกส์หรือการปลูกพืชในสารละลาย

3.3.6 เรือนไม้ดอก

โรงเรือนที่จัดสวนและรวบรวมพรรณไม้ต่าง ๆ มีพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ซึ่งเป็นการปลูกพืชและจัดตกแต่งภายในโรงเรือน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมพรรณไม้รวมทั้งเป็นสถานที่พักผ่อนได้ ซึ่งภายในโรงเรือนได้จัดตกแต่งพื้นที่ตามความเหมาะสมของชนิดไม้ดอกไม้ประดับ เช่น กลุ่มพืชกินแมลง กลุ่มกล้วยไม้ กลุ่มบิโกเนีย และโคมญี่ปุ่น ดังนี้

- 1) ไม้ดอกตามฤดูกาลกลางแจ้งจัดแสดงพรรณไม้ในลักษณะปลูกประดับแปลงและเป็นพันธุ์ไม้ที่ต้องการแสงแดดจัด เช่น เจอราเนียม บิโกเนียดอกเล็ก พิทูเนีย
- 2) สวนกล้วยไม้เข็มบีเดียม โดยการรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้เข็มบีเดียมลูกผสม ต่างๆ ที่สวยงามหลากหลายสายพันธุ์ และยังรวบรวมเฟิร์นชนิดต่างๆ พร้อมกับจัดตกแต่งให้สวยงามเพื่อเป็นจุดพักผ่อนที่มีความกลมกลืน ร่มรื่น กับสภาพภูเขาหินและลำธารน้ำตก
- 3) กล้วยไม้รองเท้านารี จัดแสดงกล้วยไม้รองเท้านารีสายพันธุ์ต่างๆ ทั่วประเทศ ได้นำมาจัดสวนให้นักท่องเที่ยวชมความงาม เช่น รองเท้านารีอินทนนท์ รองเท้านารีคางกบ รองเท้านารีฝ่าหอย รองเท้านารีเหลืองกระบี่ เป็นต้น
- 4) ดอกโคมญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการรวบรวมสายพันธุ์ต่างๆ ของดอกโคมญี่ปุ่น ซึ่งเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงาม เช่น โคมญี่ปุ่นดอกใหญ่ โคมญี่ปุ่นดอกซ้อน โคมญี่ปุ่นดอกเล็ก และโคมญี่ปุ่นแคระ เป็นต้น
- 5) พืชกินแมลง แสดงพันธุ์ไม้กินแมลงชนิดต่างๆ โดยรวบรวมพันธุ์จากในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งไม้กินแมลงมีลักษณะพิเศษเฉพาะแต่ละพันธุ์ เช่น หม้อข้าวหม้อแกงลิง

3.3.7 สวนกุหลาบอังกฤษ

สวนกุหลาบอังกฤษเป็นการจัดสวนโดยใช้ต้นกุหลาบที่นำเข้ามาจากประเทศอังกฤษทั้งหมด โดยองค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง ทรงสั่งซื้อมาจากต่างประเทศเพื่อนำมาจัดทำสวนซึ่งมีจำนวนต้นกุหลาบที่นำมาปลูกที่สถานีอ่างขาง ทั้งหมด 240 สายพันธุ์ มีจำนวน 258 ต้น

3.3.8 สวนบอนไซอ่างขาง

ภายในสวนได้จัดแสดงบอนไซ หลากหลายรูปแบบ เป็นการนำพันธุ์ไม้ของสถานีอ่างขางมาจัดทำเป็นบอนไซให้นักท่องเที่ยวชมความสวยงาม โดยแบ่งสวนออกเป็นสวนต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมความงาม ดังนี้

1) บอนไซไม้เมืองหนาว โดยได้นำไม้เมืองหนาวมาทำเป็นบอนไซให้นักท่องเที่ยวชมความสวยงาม เช่น เมเปิ้ล ได้หวัน เมเปิ้ลญี่ปุ่น อซาเลีย คามเลีย แมกโนเลีย ต้นหอมหมื่นลี้ ต้นสาถิ ต้นพลัม ต้นท้อ ต้นบ๊วย ต้นสนจีน ต้นสนมังกร และต้น ไอ้ค

2) โคมอนูร์กัยพันธุ์พืช โดยจัดแสดงพืชบนที่สูงเขตร้อนชนิดต่างๆ เช่น สับประรดประดับ เฟิร์น กล้วยไม้จิวซึ่งออกดอกในช่วงเดือนมกราคมของทุกปี มักจะพบในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 2,000 – 3,000 เมตรขึ้นไป

3) กลุ่มพืชทนแล้ง ประกอบด้วย แคสต์ส อากาเว อโรเวล่า สับประรดประดับ กุหลาบหิน ซึ่งจัดแสดงให้ชมภายในโรงเรือนเนื่องจากในฤดูฝนจะมีความชื้นสูงอาจทำให้เน่าตายได้ สำหรับข้อดีของการปลูกพืชทนแล้งบนพื้นที่สูง คือ ไม้กลุ่มนี้จะออกดอกให้ชม เนื่องจากที่ตั้งสถานีอ่างขางตั้งอยู่บนพื้นที่ระดับความสูงมีอากาศที่หนาวเย็น และแสงแดดจัดที่เหมาะสม ส่วนใหญ่เป็นพืชตระกูลแคสต์สที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศแถบทะเลทราย

4) สวนหินธรรมชาติ เป็นภูเขาหินปูนซึ่งจัดเป็นทางเดินขึ้นไปตามแนวหินเพื่อชมสวนหินและจุดสูงสุดภายในสถานีอ่างขาง และในฤดูหนาวจะมีนกต่างถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่บริเวณนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ส่องดูนก และช่วงปลายฤดูฝนเดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม จะมีไม้ป่าหายากออกดอกให้ชม เช่น ดอกถั่วกึ่งนิยป่า เปปเปอร์โรเมียป่า และต้นเฟิร์นจำหลวงหลังลายอ่างขาง เป็นต้น

3.3.9 เส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ

เส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เป็นเส้นทางที่กำหนดขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินศึกษาธรรมชาติภายในสถานีอ่างขางมีทั้งหมด 10 เส้นทาง ระยะทางรวมทั้งหมดประมาณ 7,980 เมตร ซึ่งในแต่ละเส้นทางนักท่องเที่ยวจะได้พบกับสภาพของป่าไม้ที่มีพันธุ์ไม้จากต่างประเทศที่นำเข้ามา

ปลูก เช่น เมเปิ้ลได้หวั่น กระถินคอย จันทร์ทอง การบูร ไม้ประเภทต่างๆ และต้นสนสูงจากประเทศ
ญี่ปุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบกับความสวยงามของเส้นทางเดินป่าแต่ละเส้นจะแตกต่างกัน เช่น
ชอยซากระ ชอยสนสูง ชอยสนหนาม ชอยสวนป่าผสม ชอยสวนไม้-หุบผาขาว ชอยกระถินคอย
 เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3.4 สถานที่ท่องเที่ยวภายนอกสถานีอ่างขาง

3.4.1 หมู่บ้านขอบด้ง เป็นหมู่บ้านของชาวมูเซอคำ ตั้งอยู่บริเวณสันเขาระหว่างพื้นที่ของคดอยอ่างขางกับอำเภอฝาง อยู่ห่างจากสถานีอ่างขางประมาณ 4 กิโลเมตร ซึ่งชาวเขาเผ่ามูเซอคำเป็นชนเผ่าที่มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่เรียบง่าย ภายในหมู่บ้านมีศูนย์หัตถกรรมจำหน่ายสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของเผ่ามูเซอคำคือ กำไลหญาอิบูนแค และผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เช่น ตะกร้าสาน เครื่องเงิน

3.4.2 หมู่บ้านนอแล เป็นหมู่บ้านของชาวเขาเผ่าปะหล่อง ที่อพยพมาจากประเทศพม่า และตั้งหมู่บ้านอยู่ห่างจากสถานีอ่างขางประมาณ 5 กิโลเมตร ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเยี่ยมชมหมู่บ้าน โดยรถยนต์ได้ ระหว่างทางสามารถเห็นแปลงพืชผัก แปลงชาจีนของเกษตรกร นอกจากนี้ยังมีสินค้าหัตถกรรมไว้จำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น กระเป๋าผ้าทอ ผ้าพันคอ ผ้าถุงทอมือ

3.4.3 หมู่บ้านคุ้ม เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณประตูทางเข้าสถานีอ่างขางซึ่งมีหลายชนเผ่าอาศัยอยู่รวมกัน ประกอบด้วย ไทยใหญ่ พม่า และชาวจีนฮ่อ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย เนื่องจากเป็นที่ตั้งบ้านพักนักท่องเที่ยวเอกชนและร้านอาหารเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้เป็นที่ตั้งร้านค้าของชุมชนจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง พืชผัก สมุนไพร ชาจีน เครื่องชงชา ผลไม้แช่อิ่ม

3.4.4 หมู่บ้านหลวง เป็นหมู่บ้านของชาวจีนยูนานที่อพยพมาจากประเทศจีน ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ส่วนใหญ่ปลูกไม้ผลเมืองหนาว เช่น พีช พลัม สาลี่ นอกจากนี้ภายในหมู่บ้านยังมีร้านอาหารจีนยูนานไว้จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวได้ลองชิมอีกด้วย

3.4.5 จุดชมพระอาทิตย์ เป็นพื้นที่ราบตั้งอยู่บริเวณเส้นทางที่ไปหมู่บ้านขอบด้งและหมู่บ้านนอแล เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวสามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นและตกได้สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูหนาวมีนักท่องเที่ยวมารอดูพระอาทิตย์ขึ้นและทะเลหมอกในตอนเช้า ทำให้เป็นจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเยี่ยมชมอีกจุดหนึ่ง

3.4.6 จุดชมวิวยายแคนไทยพม่า ตั้งอยู่ ณ ค่ายทหาร ซึ่งเป็นบริเวณเดียวกับหมู่บ้านนอแล เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างชายแดนประเทศไทยและประเทศพม่า ดังนั้นนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นทัศนียภาพของฝั่งประเทศพม่าได้ นอกจากนี้ยังสามารถเยี่ยมชมความเป็นอยู่และให้กำลังใจแก่ทหารไทยที่ประจำอยู่ชายแดนได้

3.4.7 จุดสูงสุดของคดอยอ่างขาง เป็นจุดสูงสุดของยอดคดอยอ่างขาง ซึ่งมีความสูง 1,928 เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นเส้นทางดูนกและเส้นทางเดินไปดูต้นกุหลาบพันปี ซึ่งต้องเดินเท้าไป โดยใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมงครึ่ง ซึ่งในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ของทุกปีต้นกุหลาบพันปีที่จะออกดอกที่สวยงามให้ชมตลอดเส้นทางที่เดินขึ้นไปยอดเขา